

EEN WET VOOR IEDEREEN OF IEDER ZIJN WET?

JAARVERSLAG 2009

COLOFON

WERKTEN MEE AAN DE OBJECTIEVE TIJD:

Werktten mee aan dit jaarverslag:

Peter Beda, Fatiha Lamkadem,
Rachida Meftah, Celine Brisson,
Suzanne Corbisier en Eddy Maes

VORMGEVING:

Concept: Unfamous

Opmaak: Marieken Maes

OBJECTIEFSECRETARIAAT

Cellebroersstraat 35

1000 Brussel

tel. 02 512 67 27

fax 02 503 37 40

e-mail objectief@belgacom.net

www.allrights.be

PERMANENTIES

Objectief organiseert met een groep vrijwilligers op vier plaatsen in Brussel gratis permanenties om migranten te helpen bij de nationaliteitsverwerving. We geven uitleg over de verschillende procedures, helpen bij het invullen van documenten of het nalezen ervan, volgen de dossiers op en komen tussen bij problemen.

Wil je als vrijwilliger meewerken aan deze permanenties, dan ben je van harte welkom. Neem contact op met het Objectiefsecretariaat.

Deze permanenties worden financieel ondersteund door de Franstalige Gemeenschapscommissie van Brussel.

PRAKTISCHE GIDS

Een unieke brochure over de nationaliteitsverwerving.

Voor elke procedure vind je er de voorwaarden, de nodige documenten, welke stappen men moet zetten, de prijs en het vervolg van de procedure. Handige doorloopschema's helpen je hierbij een handje. Deze gids kost € 10 en is te bestellen bij het Objectiefsecretariaat.

INHOUD

Voorwoord

Is er nog een wetswijziging nodig?

3

Nationaliteit

• Permanenties

Informatievragen in stijgende lijn

4

Vrijwilligers aan het woord

6

• Vorming

8

• Naturalisaties

10

• De Praktijk

De weg naar de Belgische nationaliteit gaat niet over rozen

12

• Colloquium

17

Bedrijven

Respect op De Lijn

18

Respect ook in Brussel

20

www.allrights.be

Ver.uitg.: Eddy Maes, Cellebroersstraat 35 te 1000 Brussel

IS ER NOG EEN WETSWIJZIGING NODIG?

2009 was het jaar van de regularisatie, en het ziet er naar uit dat 2010 het jaar wordt van de verstrenging van de nationaliteitsverwerving. Ondertussen hanteren heel wat instanties al hun eigen, strengere wet. Aan de nieuwe Belgen vraagt men nochtans respect voor de rechtsstaat ...

De regularisatie is een feit en wellicht komt er voor heel wat mensen en hun familie een einde aan een jarenlange lijdensweg. Al kan het voor een deel van de aanvragers nog op een ontgoocheling uitlopen, want de criteria zijn vatbaar voor interpretatie en willekeur. Bovendien hangt er een prijskaartje aan vast: de toegang tot de Belgische nationaliteit wordt nog moeilijker. Ook voor de mensen die met de nieuwe regularisatie papieren zullen krijgen, is de verstrenging van de nationaliteitsverwerving een forse streek door de rekening. Net als de andere niet-Belgen wensen ze niet in het statuut van 'vreemdeling' vast te zitten.

GEEN 'VREEMDELING' MEER

Het relaas van een jonge Belg van Angolese afkomst is sprekend: "Zelfs met een verblijfskaart waren er altijd winkels die je niet vertrouwden met je tijdelijk verblijfsdocument. Ze hadden altijd schrik dat je ging verdwijnen. Ook ten aanzien van de politie, zelfs ten aanzien van administratieve instellingen, wanneer je je ergens aanbood, moest je altijd je kaart tonen. Bij een Belgische gemeente blijf je altijd 'vreemdeling'. Er is de kant voor de 'Belg' en de kant voor de 'vreemdeling'. Het verloopt dus altijd gescheiden. Maar nu, sinds ik de Belgische nationaliteit heb, ervaar ik overal het verschil. Als ik me bij een uitzendkantoor aanbiedt voor werk ... 'Bent U Belg?' Ja. Het is altijd dezelfde vraag: 'Van welke nationaliteit bent u?' Dat is altijd de vraag, maar zodra je zegt dat je Belg bent, kijk, dan, de behandeling, de manier van u te bezien ... alles verandert! Er zijn geen verwikkelingen meer." ⁽¹⁾ Uiteraard lost het hebben van de Belgische nationaliteit niet alle problemen op, maar velen zien het wel als een extra troef voor hun socio-economische en maatschappelijke integratie.

STRENGER DAN DE WET

Desalniettemin zal die tweederangspositie, die de jongeman zo goed beschrijft, voor een steeds grotere groep inwoners van ons land de realiteit blijven, zelfs als ze lange tijd in ons land wonen. En de laagst geschoolden, degenen die in een zwakke sociale positie zitten, riskeren het langst in zo'n toestand te blijven steken. Dat is nu al het geval, want heel wat instanties eigenen zich de voorbije jaren het recht toe om zelf de drempel te verhogen. Meer en meer gemeenten versperren letterlijk de toegang tot de procedure of belemmeren die met eisen die niet wettelijk zijn. Ze aanvaarden geen vervangende documenten voor de geboorteakte terwijl dat wettelijk voorzien is, je moet de verblijfsbewijzen ophalen in alle gemeenten waar je woont, terwijl ze wettelijk verplicht zijn de lijst van adressen in hun computer af te drukken, ... Sommige procureurs vragen aan de wijkagent om een taaltest af te nemen, terwijl dat sinds 2000 niet meer mag. Ook de Kamercommissie stelt vragen naar de kennis van de landstaal. En zo kunnen we nog een tijdje doorgaan. We stellen ons soms de vraag: moet de wet eigenlijk nog aangepast worden? De praktijk is soms strenger dan wat het regeerakkoord voorziet.

Op één punt zal de nieuwe wet voor een keerpunt zorgen: de integratietest. Uit de ervaringen in onze buurlanden blijkt dat degenen die weinig geschoold zijn, in een sociaal zwakke positie leven, al weinig kansen hebben in onze samenleving, ... de eerste slachtoffers zijn. We blijven ons dan ook met volle kracht verzetten tegen de (her)invoering van zo'n integratietest.

Eddy Maes

⁽¹⁾ uit de studie 'Before and After' die je kan downloaden op www.diversiteit.be

INFORMATIEVRAGEN IN STIJGENDE LIJN

In 2009 kreeg Objectief op haar secretariaat en tijdens de permanenties meer informatievragen dan het jaar voordien. Heel wat aanvragers namen contact op met Objectief voor een tussenkomst bij de dienst naturalisaties, de gemeente of bij het parket.

MEER VRAGEN

In 2009 verwerkte Objectief alles samen 3 218 vragen voor informatie en ondersteuning in verband met de aanvraag van de nationaliteit. Dit betekent een stijging van 19% ten opzichte van 2008. Het aantal bezoekers aan de permanenties daalde weliswaar tot 444. Het aantal eenvoudige informatievragen steeg van 555 tot 880.

CIJFERS

Bezoekers van de permanenties

- Eerste contact, nieuwe fiche in 2009 **389**
- Tweede of volgende bezoek, fiche opgesteld vóór 1 januari 2009 **46**

Telefonische inlichtingen **1.815**

Hulp en informatievragen via e-mail **71**

Eenvoudige informatievragen behandeld op het secretariaat **880**

Totaal 3.218

PROFIEL VAN DE BEZOEKERS

Brussel blijft de stad waaruit de meeste mensen naar de permanenties komen. Het gaat hoofdzakelijk om maghrebijnen (eerder Marokkanen), gevolgd door mensen uit de rest van Afrika, maar ook Latijns-Amerika, Azië en mensen uit het voormalig Oostblok.

We stellen vast dat het gros van de mensen die naar de permanenties komen (89,9%) voldoen aan de wettelijke voorwaarden om de Belgische nationaliteit aan te vragen, met name een minimum van 3 jaar wettelijk verblijf. Slechts 8,8% van de mensen hadden een verblijfsvergunning van minder dan 3 jaar en 1,3% verbleven niet in België.

DIENSTVERLENING EN OPVOLGING

Tijdens de permanenties in Brussel, Anderlecht en Schaarbeek bieden we hoofdzakelijk de volgende

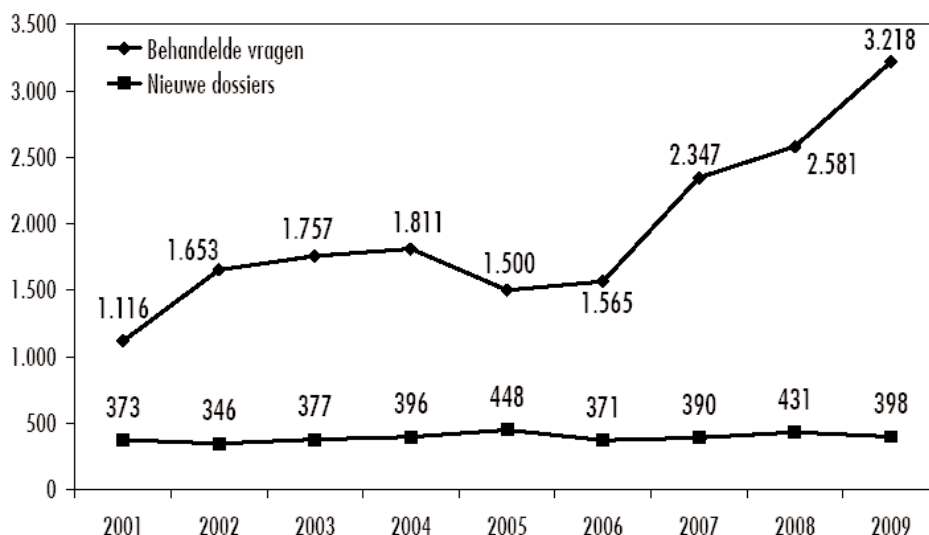
PERMANENTIES

Mensen met vragen en problemen rond de nationaliteitsverwerving kunnen terecht:

- **Brussel** (Objectiefsecretariaat) elke dinsdag en donderdag van 18u30 tot 20 uur en elke vrijdag van 14 uur tot 16 uur.
- **Anderlecht** (De Mangoboom in bloei) elke dinsdag van 10 uur tot 12 uur en (Convergences) elke donderdag van 13 uur tot 15 uur
- **Schaarbeek** (Centrum De Sleutel) elke zaterdagochtend tussen 10u30 en 12u30.

Wel vooraf bellen naar 02 512 67 27 voor een afspraak.

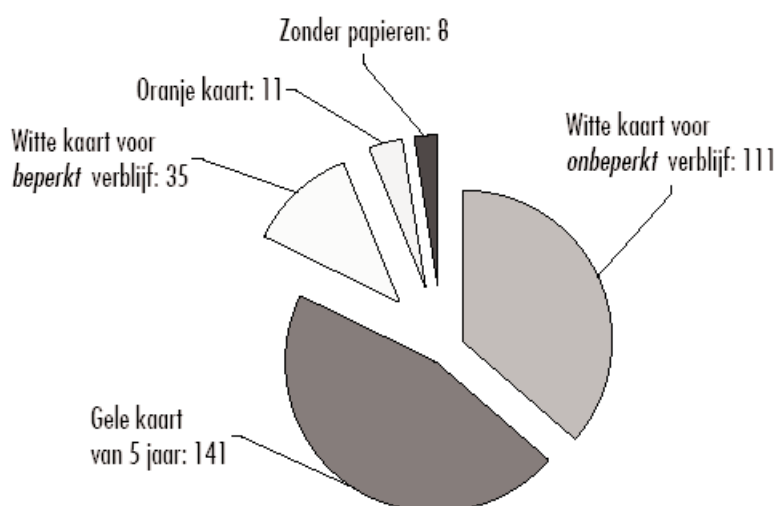
EVOLUTIE VAN DE BEHANDELDE VRAGEN

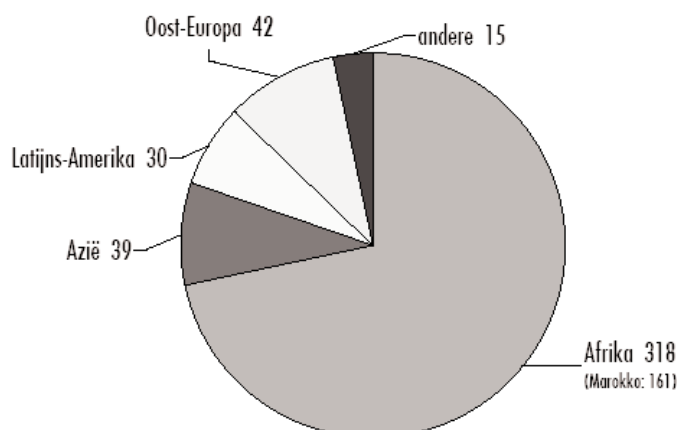
diensten aan: uitleg over de wetgeving, informatie over de bij de aanvraag te voegen documenten, waar en hoe de documenten te laten legaliseren. Deze bijstand neemt veel tijd in beslag en de mensen hebben het moeilijk om hun weg te vinden in de verschillende procedures. Wij geven ook inlichtingen over de akte van naambekendheid, rehabilitatie, regularisatie, schrappingen ... Indien we geen antwoord hebben op de vragen, verwijzen we de mensen door naar gespecialiseerde dienst.

Als het gaat om aanvragen die een opvolging vereisen, bieden we onze hulp aan bij het invullen van naturalisatieformulieren, het controleren van de inhoud van documenten ... Zo helpen we de aanvragers met het opstellen van brieven, om te reageren op een weigering of een uitstel, brieven die hun verblijf in België bewijzen, andere bewijsstukken, enz.

VERBLIJFSVERGUNNINGEN VAN DE BEZOEKERS

NATIONALITEIT VAN DE AANVRAGERS

EEN REM OP DE NATIONALITEIT

De nationaliteit verkrijgen is niet enkel een dossier indienen en wachten tot het antwoord opduikt. Alvorens het dossier bij de Kamer of bij de gemeente in te dienen, zijn er obstakels te overwinnen, zoals problemen om een geboortakte te verkrijgen, of een gelijkaardig document (document geleverd door de ambassade, akte van bekendheid, verklaring onder ede), problemen

met de legalisering van documenten, problemen met de gemeente (weigering van de aanvraag, niet afleveren van documenten, onvolledige geschiedenis van adressen...). Dit zijn allemaal te overwinnen obstakels, die het voor sommigen zeer moeilijk maken, en die het hele proces kunnen vertragen nog voor dat de aanvraag ingediend is. Zo hadden we hierdoor in 2009 bijvoorbeeld 18 verdagingen en 54 weigeringen.

VRIJWILLIGERS AAN HET WOORD

Bij de ondersteuning van de nationaliteitsverwerving staat bij Objectief het vrijwilligerswerk centraal. De vrijwilligers zijn meestal geen juristen noch sociaal assistenten, maar zij verzorgen wel een belangrijk deel van de eerstelijnszorg tijdens de permanenties. Larissa en Angèle vertellen over hun parcours bij Objectief en over hun ervaringen tijdens de permanenties.

OMKADERING VAN DE VRIJWILLIGERS

Elke vrijwilliger volgt een individuele en gedetailleerde basisopleiding, waar hij of zij alles te weten komt over de belangrijkste termen, de wetgeving, de verschillende procedures, de manier waarop dossiers behandeld worden, door wie en hoe... Als ondersteuning bij de opleiding ontvangt iedereen een map met alle nodige informatie en de *Praktische gids voor de nationaliteitsverwerving*.

Op de vergaderingen krijgen de vrijwilligers geregeld informatie over de evoluties (of het gebrek aan evolutie) in de nationaliteitswetgeving. Die vergaderingen zijn ook de plaats waar vrijwilligers ervaringen uitwisselen, over hun werk te praten en elkaar ondersteunen. In 2009 kwam de groep acht keer samen. Bij één van die vergaderingen nodigden we de voorzitter van de Commissie Naturalisaties uit. Deze gedachte-wisseling vonden de vrijwilligers heel interessant. Begin 2009 gingen de vrijwilligers ook op daguitstap naar Londen, wat de groepsgeest zeker ten goede kwam.

ANGÈLE EKEDI: EEN MENSELIJKE AANPAK IS GOUD WAARD

HOE KWAM JE BIJ OBJECTIEF TERECHT?

Objectief hielp me bij mijn nationaliteitsaanvraag in 2009. Hun raad en vooral hun brief met rechtvaardiging van onderbrekingen in mijn verblijfsvergunningen waren zeer nuttig voor mij, want daarmee verkreeg ik in november 2009 de Belgische nationaliteit. Als dank en vooral omwille van het belangrijk werk van de organisatie, vind ik het belangrijk om mijn beperkte bijdrage te leveren.

HOE ERVAAR JE DE PERMANENTIES?

Dit soort organisaties vereniging verdient het om nog lang te blijven bestaan, omdat ze je zoveel

bijbrengt op menselijk en sociaal vlak, zowel voor de vrijwilliger als voor de geholpen mensen. Je komt er als het ware naar buiten met een groter hart. De permanenties zijn sterk verbonden met de realiteit van de samenleving waarin we leven, en laten me toe om de kennis te gebruiken die ik heb opgedaan tijdens de opleiding. Het is ook verrijkend om met diverse culturen, mensen uit verschillende sociale lagen, en afkomst in contact tekomen. Bij elke afspraak en gesprek krijg ik enorme voldoening omdat ik mensen kon vooruit helpen. Als deze open mentaliteit zich zou verspreiden naar andere domeinen van onze samenleving, zou onze maatschappij er wel bij varen. Ik hoop van harte dat Objectief in de komende jaren een groot gedeelte van onze bevolking zal bereiken en dat er wat meer altruïsme in ons sociaal leven zal opduiken!

WELKE ERVARINGEN ZIJN JE HET MEEST BIJGEBLEVEN TIJDENS DE PERMANENTIES?

Wat me telkens verrast, is dat de mensen me vaak vragen of we dit werk gratis, onbezoldigd doen, dat verbaast mensen... Ik ben tot het besluit gekomen dat onze samenleving zo werkt dat mensen verbaasd zijn als ze te horen krijgen dat er nog zoiets bestaat als onbaatzuchtige dienstverlening. Dat zijn waarden die niet verloren mogen gaan, en Objectief kan daar mee voor zorgen.

PERMANENTIES IN ANDERLECHT

Secretariaatsmedewerkster Coline Brisson verzorgde in 2009

- 29 permanenties van twee uur dinsdagvoormiddag in De Mangoboom in bloei
- 29 permanenties van twee uur donderdagnamiddag bij Convergences.

LARISSA LEISER: EEN ADVOCATE TEN DIENSTE VAN OBJECTIEF

HOE KWAM JE BIJ OBJECTIEF TERECHT?

Mijn samenwerking met Objectief is heel recent: einde 2009. Ik ontdekte de organisatie toen ik opzoeken deed over de Belgische Nationaliteitswetgeving voor een dossier (ik ben advocate). Op de website zag ik dat Objectief vrijwilligers zocht en ik heb mezelf voorgesteld.

HOE ERVAAR JE DE PERMANENTIES?

De permanenties zijn zeer gevarieerd en de vragen zeer divers: iemand helpen om zijn of haar aanvraag tot naturalisatie invullen, raad geven over te ondernemen stappen, hulp bieden bij een probleem ... Het geeft me de kans om mijn kennis inzake nationaliteitsproblematiek te verbeteren en me tegelijk nuttig te maken.

De ervaringen tijdens de permanenties geven geregeld stof tot discussie onder de vrijwilligers

over meer structurele problemen op het vlak van de toegang tot de nationaliteit. Het is de bedoeling van deze discussies is dat we stappen zetten die leiden tot concrete verbeteringen ...

WELKE PUNTEN KOM JE HET MEEST TEGEN TIJDENS DE PERMANENTIES?

Ik stel vast dat er veel problemen zijn tussen de aanvragers van de Belgische nationaliteit en de administratie (gemeente en parket). Moeilijke communicatie, ontoereikende informatie, verschillen van gemeente tot gemeente, rare interpretaties van wetteksten ... Bij de meeste mensen wekt dit wrevel op en het zorgt vaak voor een groot en onnodig tijdverlies.

Natuurlijk zijn er ook gevallen waar alles vlot verloopt, maar die mensen komen meestal niet aankloppen bij Objectief!

DAVID LAVAUX, VOORZITTER VAN DE COMMISSIE VOOR NATURALISATIES, TIJDENS EEN VERGADERING MET VRIJWILLIGERS

VRIJWILLIGERSWERK

In 2009 werkten 21 vrijwilligers mee aan de permanenties in Brussel en Schaarbeek. Het zijn 13 vrouwen en 8 mannen van 23 tot 45 jaar. De vrijwilligers zijn even divers als hun afkomst: Belg, Kameroenees, Koreaan, Rus, Frans, Iraniër, Libanees en Portugees. Deze diversiteit aan culturen in de groep zorgt voor een enorme verrijking binnen de organisatie.

De vrijwilligersgroep verzorgde 73 permanenties met 221 werkuren tijdens:

- 25 permanenties van anderhalf uur op dinsdagavond op het secretariaat door 2 vrijwilligers.
- 25 permanenties van twee uur op vrijdag voormiddag op het secretariaat door 2 vrijwilligers.
- 23 permanenties van twee uur op zaterdag morgen in Schaarbeek door 1 vrijwilliger.

VORMING EN SENSIBILISERING

Heel wat mensen denken dat je in een handomdraai de Belgische nationaliteit verwerft. Dat is niet het geval. Daarom is het nodig zo ruim mogelijk de informatie te verspreiden over de praktijk van de nationaliteitsverwerving.

ONZE OPLEIDINGEN HELPEN MENSEN HUN WEG TE VINDEN IN HET LABYRINT VAN PROCEDURES

De nood aan info over de nationaliteitsverwerving is het hoogst bij mensen die beroepsmatig te maken krijgen met deze problematiek (sociaal assistenten, juristen...). Daarom heeft vzw Objectief een vorming uitgewerkt om een beter inzicht te geven in de wetgeving rond de toewijzing en verwerving van de Belgische nationaliteit ondersteund door pedagogische middelen (map, geschreven materiaal...), praktische voorbeelden en een rollenspel.

IN DE BIBLIOTHEEK

In 2009 gingen we een stap verder in het verspreiden van de informatie over de nationaliteitsverwerving. We besloten om het grote publiek te

sensibiliseren over het verloop van de nationaliteitsverwerving. Daarvoor werkte het secretariaat samen met enkele vrijwilligers een animatie uit.

Het gaat daarbij alleen om het geven van informatie, maar ook het stimuleren van het nadenken over de ervaringen, de discussie en het bevorderen van een kritische kijk op de wet en de praktijk. Dit doen we door middel van een animatie met rolpanelen met daarop drie gezichten en gegevens uit onze permanenties. Aan de hand van drie verhalen gaan we dieper in op de moeilijkheden waarmee mensen te maken krijgen die een nationaliteitsaanvraag indienen. Die obstakels zijn zeer divers, gaande van koppigheid of willekeur van sommige ambtenaren tot de duur en traagheid van de procedure (minstens twee jaar bij de naturalisatie) en natuurlijk, de verschillende soorten weigering waarmee de aanvragers te maken krijgen.

We vragen aan de deelnemers om - op basis van de gegevens die op de panelen staan - de kansen in te schatten van die personen bij hun aanvraag van de Belgische nationaliteit. Daarna leggen we hen uit wat er gebeurd is in elk van de drie gevallen en met welke problemen ze hadden te maken om de nationaliteit te verkrijgen.

Op het einde krijgen de deelnemers een folder mee met daarin het hele verhaal van de drie mensen, de rol van de Belgische nationaliteit en hoe ze daar meer info over kunnen krijgen. Tot slot stellen we het werk van vzw Objectief voor, de hulp die we aanbieden en de opleidingen.

Meerdere animaties vonden plaats in de Koninklijke Bibliotheek van België, alsook in de gemeentelijke bibliotheken van Sint-Gillis en Vorst. Een twintigtal personen namen deel aan deze activiteiten. We stellen vast dat er een grote interesse is bij de mensen voor de verschillende problemen rond de aanvraag van de nationaliteit en vooral rond de duur van de naturalisatieprocedure.

INTERESSE?

Ken je organisaties die interesse hebben in onze formingen of onze informatiesessies, neem dan contact op met ons op 02 512 67 27 of via e-mail op objectif@belgacom.net.

VORMING OP MAAT

Twee jaar geleden begon vzw Objectief met opleidingen voor sociaal assistenten en dienstverleners, en met informatiesessies voor de aanvragers. Het doel van deze opleidingen is een betere doorstroming van informatie over de Belgische nationaliteitswet, de eventuele wijzigingen en de realiteit in de praktijk.

Tijdens de opleidingen voor de sociaal assistenten werken we met een rollenspel. Dit laat de deelnemers toe om zich in de huid te kruipen van een aanvrager en dus echt te voelen met welke problemen zij te maken krijgen. We verdelen ook een map met alle nodige informatie, die gebruikt kan worden als bron bij mogelijke vragen waarmee ze te maken krijgen. Aangezien we werken met vraag-en-antwoord, is er steeds een goede interactie met degenen die de vorming volgen.

We voorzien ook informatiesessies voor aanvragers. Verenigingen of wijkcentra kunnen zo'n infosessie organiseren en een vormingswerker van Objectief komt dan de nodige informatie geven. Ze heeft als doel om concrete informatie te geven over de noodzakelijke documenten en de stappen die je moet zetten. De aanvragers ontvangen tevens inlichtingen over de instanties die beslissen over de aanvraag, en de mogelijke opties in geval van een weigering of het mislukken van de procedure. Deze infosessies duren twee uur.

In 2009 vonden 11 vormingen en infosessies plaats in Brussel (Schaarbeek, Sint-Gillis, Laken en Brussel centrum) en 3 in Vlaanderen (Leuven). We kregen veel positieve reacties op deze initiatieven van een uitermate geïnteresseerd publiek.

VRIJWILLIGSTER KATJA FOURNIER MET DE ROLL-UPS VOOR HET INTERACTIEF PARCOURS VOOR EEN BREED PUBLIEK

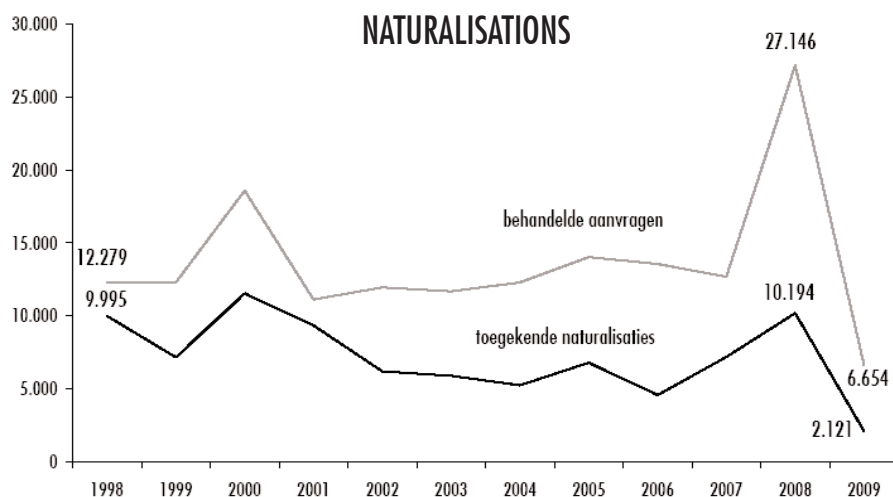
DE NATURALISATIEPROCEDURE, GEDOEMD OM TE VERDWIJNEN?

Dank zij de Commissie voor de Naturalisaties kwamen er vorig jaar 2.121 nieuwe Belgen bij. Onnodig om daarvoor de champagne boven te halen, want dit is ver van een recordcijfer! Waarom verloopt deze procedure zo traag en zo moeizaam? We geven tekst en uitleg.

TE VEEL COMMISSIELEDEN STUREN HUN KAT

Vorig jaar kwam de Commissie maar één keer samen, op 28 april 2009. Een tweede Commissiezitting, die haar aanvang nam in de herfst, loopt nog tot in 2010. We hebben jaren gekend waarin de Commissie vier tot vijf keer per jaar samenkwam! Een bijkomend probleem is het verzuim van enkele Commissieleden.

Sommigen leden, vooral Vlamingen, dagen gewoonweg niet op. Op die manier loopt men niet enkel een vertraging op in de te behandelen dossiers, maar de algemene vergadering (die het werk van de Commissie dient af te sluiten) wordt zo ook uitgesteld. Ondanks de herhaaldelijke aanmaningen van voorzitter David Lavaux blijven de kamerleden doofstom.

TJEDENS DE ENIGE SAMENKOMST VAN DE COMMISSIE NATURALISATIES IN 2009 BEHANDELDE ZE SLECHTS 6654 AANVRAGEN, WAARVAN MAAR 2.121 EEN POSITIEF ANTWOORD KREGEN. VORIG JAAR BEHANDELDE ZE 27.146 DOSSIERS MET 10.194 NATURALISATIES TOT GEVOLG. DE COMMISSIE HEEFT DUS EEN ENORME ACHTERSTAND. WE STELLEN OOK EEN VERONTRUSTENDE EVOLUTIE VAST: MINDER DAN EEN DERDE VAN DE BEHANDELDE DOSSIERS KREEG EEN POSITIEF ANTWOORD!

GEEN CIJFERS VOOR 2009?

Een verontrustende vaststelling: de publicatie van de bevolkingscijfers voor 2009 heeft een half jaar vertraging. Ook de statistieken van de nationaliteitswijzigingen laten op zich wachten. Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag beschikten we zelfs niet over de cijfers van het jaar 2008!

11.000 DOSSIERS IN DE WACHTRIJ

Momenteel dient de volgende Commissie, die minstens zes maand in beslag zal nemen, zich uit te spreken over zo'n 11.000 dossiers! En te bedenken dat het werk van één Commissie voorheen slechts een maand in beslag nam. Net zoals vorig jaar namen heel wat aanvragers contact met ons op omdat ze bezorgd waren over de vooruitgang van hun naturalisatiedossier, dat soms al in 2007 werd ingediend. Gewapend met het bericht van ontvangst van de Kamer wezen ze

er ons op dat de aangeduide wachttijd van 18 maanden ruim overschreden was.

EEN GOEDE PROCEDURE?

Wat te denken van de weg van de naturalisatie om de Belgische nationaliteit te verkrijgen?

Je kan de naturalisatie aanvragen na 3 jaar wettelijk verblijf in ons land. Op het moment van de aanvraag moet je in het bezit zijn van een verblijfsvergunning van onbepaalde duur. Het verloop van de procedure is alles behalve transparant: je hebt geen recht tot inzage in je

dossier en je weet dus niet op basis waarvan de Commissie een beslissing neemt. Bovendien kan je niet in beroep gaan, noch bij de Commissie noch bij het gerecht. Je kan alleen 'nieuwe elementen' aandragen in een brief en de Commissie hoeft geen omstandige verklaring te geven voor haar beslissing. En tenslotte bestaat er geen wettelijk vastgelegde maximale termijn voor de behandeling van de dossiers.

EEN VOORBEELD

Fred woont vanaf 2003 in België. Tot zijn regularisatie in januari 2007 beschikt hij over een verblijfsvergunning van beperkte duur. Na de regularisatie beschikt hij over een onbeperkte verblijfsvergunning, en dus vraagt hij de naturalisatie aan in datzelfde jaar. Volgens de wet voldoet Fred aan alle voorwaarden om een naturalisatie aan te vragen. Maar de Commissie houdt enkel rekening met de termijn gedekt door een onbeperkte verblijfsvergunning en daarop stelt ze de behandeling van zijn aanvraag met twee jaar uit. Concreet betekent dit dat Fred, die zeven jaar wettelijk in België verblijft, de Belgische nationaliteit niet kan aanvragen. Volgens de Commissie kan hij zijn aanvraag pas indienen vanaf januari 2010!

Let op, de regering voorziet een wetswijziging waardoor je een wettelijk verblijf van vijf jaar moet bewijzen, in plaats van de huidige drie jaar. Voor Fred zou dat betekenen dat hij slechts in januari 2012 een aanvraag zou kunnen indienen! Als je weet dat de behandeling van een dossier door de Kamer drie jaar op zich laat wachten, is het dan nog aan te raden om deze weg te volgen? Kers op de taart: als Fred wacht

tot de wetswijziging gestemd is, zal hij bovendien nog een integratiebewijs moeten voorleggen.

ALTERNATIEF: DE NATIONALITEITSVERKLARING

Ook al kent de procedure van de nationaliteitsverklaring in de praktijk haar eigen probleempjes, het lijkt ons toch een betere optie dan de naturalisatieprocedure via de Kamer. De nationaliteitsverklaring is wel pas mogelijk na 7 jaar wettelijk verblijf. Maar het grote verschil met de naturalisatieprocedure is dat een verblijfsvergunning van onbeperkte duur slechts vereist is op het moment van de aanvraag. De periodes gedekt door een verblijfsvergunning van beperkte duur tellen voor de vereiste periode van 7 jaar wettelijk verblijf. Bovendien gaat het over een rechtsprocedure. Dat betekent dat je de mogelijkheid hebt om in beroep te gaan bij de rechtbank van eerste aanleg. De procedure is ook korter, omdat de wet een maximale duur vastlegt: de procureur heeft vier maanden om een uitspraak te doen. En gelukkig voorziet de procedure van de nationaliteitsverklaring geen integratietest, ook niet na de geplande wetswijziging!

NATURALISATIE	NATIONALITEITSVERKLARING
• Het is een gunst • Formulier invullen • Commissie Naturalisaties beslist (politieke mandaten) • Geen recht tot inzage dossier • Geen beroep mogelijk • Procedure duurt 36 maanden	• Wettelijke procedure • Geen formulier in te vullen • Procureur des konings (parket) beslist • Recht om dossier in te kijken • Recht om in beroep te gaan • Procedure duurt 4 maanden

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE VOOR NATURALISATIES

Voorzitter:

David Lavaux (cdH)

Vice-voorzitter(s):

Stefaan Vercamer (CD&V)

Olivier Hamal (MR)

Effectieve leden:

CD&V: Gerald Kindermans,

Stefaan Vercamer, Hilâl Yalçın

MR: Jacqueline Galant, Olivier Hamal,

Olivier Maingain

PS: André Frédéric, Karine Lalieux

Open Vld: Willem-Frederik Schiltz,

Carina Van Cauter

VB: Hagen Goyvaerts, Jan Mortelmans

sp.a: Dalila Douifi, David Geerts

Ecolo-Groen!: Eric Jadot

cdH: David Lavaux

N-VA: Peter Luyckx

In 2009: VEEL LEGE ZETELS EN WEINIG NATURALISATIES ...

DE WEG NAAR DE BELGISCHE NATIONALITEIT, ENKELE ERVARINGEN

Tijdens de permanenties verzamelt vzw Objectief elk jaar een schat aan ervaringen van mensen die de Belgische nationaliteit aanvragen. Hier volgen enkele anekdotes. De weg naar de Belgische nationaliteit loopt niet altijd van een leien dakje ...

VERMOEDEN VAN SCHIJNHUWELIJK

Malika woont sinds 1997 in België. In 2002 trouwt ze en vanaf 2005 heeft ze een verblijfsvergunning van vijf jaar. Ondertussen zetten zij en haar man drie kinderen op de wereld. Einde 2009 dient ze een aanvraag in om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. Begin 2010 volgt echter de verrassing: Malika krijgt een negatief antwoord van de Procureur van Brussel. Hij verzet zich tegen de nationaliteitsverwerving. Reden: "de betrokkene maakt onderwerp uit van een onderzoek naar een schijnhuwelijk". Nochtans heeft Malika drie kinderen uit haar lange huwelijk! We helpen haar bij het schrijven van een reactie naar het parket en raden haar aan een nieuwe aanvraag in te dienen. We hopen dat zo'n dwaling deze keer niet meer voorvalt. Ze zal wel opnieuw zes maanden moeten wachten op een antwoord.

We vroegen aan Malika waarom het voor haar zo belangrijk is om de Belgische nationaliteit te hebben. Ze vertelt: "voor het stemrecht en om te

kunnen reizen. Het is makkelijker te reizen als Belgische dan als Marokkaanse. Je vermijdt wachtrijen, en je hebt de indruk dat alles vlotter gaat als je de Belgische nationaliteit hebt. Als je de nationaliteit niet hebt, voel je je steeds vreemdeling ..."

15 JAAR IN BELGIË EN NOG STEEDS GEEN BELG ...

Snel en gemakkelijk Belg worden? Dromen is uiteraard niet verboden, maar voor velen blijft de weg naar de Belgische nationaliteit lang en ingewikkeld. Zelfs als je als eens Belg was.

Nicole wordt in 1952 als Belgische geboren in Congo. Ze groeit op als Belgische, ze gaat naar een Belgische school ... en op een dag is ze geen Belg meer. Dat was toen Congo onafhankelijk werd.

In 1994 komt Nicole naar België voor haar studies verpleegkunde en krijgt ze een beperkte verblijfsvergunning. In 2001 stelt de dokter vast dat ze een hartaandoening heeft. Nadat het bewezen is dat er geen passende medicijnen noch behandelingen beschikbaar zijn in Congo, krijgt ze een oranje kaart van vijf maanden op basis van een medische regularisatie. Nicole moet haar verblijfsvergunning om de vijf maand vernieuwen.

Wat is nu het probleem? Aangezien ze een beperkte verblijfsvergunning heeft, kan ze de Belgische nationaliteit niet aanvragen. Ze kan proberen om een herkrijging van de Belgische nationaliteit aan te vragen op basis van haar Belgische geboortenationaliteit, maar het parket van Brussel doet heel moeilijk voor zo'n herkrijging. Na 15 jaar in België moet Nicole dus wachten en hopen op een onbeperkte verblijfsvergunning om een nationaliteitsverklaring te kunnen indienen en hopelijk zonder problemen 'terug Belg' te worden.

SNEL BELG? VERGEET HET!

De 36-jarige Joseph uit Mali woont al 9 jaar in België en zijn twee kinderen hebben de Belgische nationaliteit. In oktober 2004 dient hij een aanvraag tot naturalisatie in. Als we vier jaar later, in oktober 2008, contact opnemen met de dienst naturalisaties, blijkt zijn aanvraag nog altijd in onderzoek!

Om de zaak wat vooruit te helpen, stellen we de man voor om de dienst naturalisaties een brief te sturen met het verzoek om navraag te doen naar het ontbrekende advies. Uiteindelijk zal het duren tot mei 2009 vooraleer zijn aanvraag in de Commissie voorkomt, gelukkig met een positief antwoord.

Maar Joseph moet nog enkele maanden geduld oefenen, want alleen na publicatie van zijn naam in het staatsblad kan hij bij de gemeente de Belgische identiteitskaart gaan aanvragen. Het werd september 2009. Op dat moment zijn we vijf

jaar na het indienen van de oorspronkelijke aanvraag. En dat noemt men dan de 'snel-Belg wet'!

EEN DUBBEL ONDERZOEK

Sinds juni 2005 probeert de 55-jarige Slovaak Hector de Belgische nationaliteit te verkrijgen, maar blijkbaar is zijn aanvraag nog steeds in onderzoek. Nochtans hadden we vernomen dat zijn dossier tijdens de zitting van december 2008 zou voorkomen voor de Commissie Naturalisaties. Maar de Commissie heeft beslist een bijkomend onderzoek te laten uitvoeren.

Hector begrijpt er niets van. De man heeft reeds bezoek gekregen van de wijkagent in het begin van de procedure en in maart 2009 opnieuw? De agent heeft een reeks vragen gesteld die vooral te maken hadden met een onderzoek naar de integratiewil: "Waarom wil je Belg worden? Heb je werk? Heb je Belgische vrienden?"

Nochtans is dit onderzoek naar de integratiewil afgeschaft met de wetswijziging in 2000! Er mag dus eigenlijk geen dergelijk onderzoek meer gebeuren. De wijkagent moet alleen nagaan of de man effectief op het opgegeven adres woont, dat is alles.

Toch verwondert deze ervaring ons niet, als we horen dat Hector in Charleroi woont. De procureur die daar belast is met de nationaliteitsdossiers staat er immers om bekend dat hij nog steeds een onderzoek naar de integratiewil laat uitvoeren, ondanks de wetswijziging.

Maar het toppunt is dat we in mei, als we informeren naar de stand van het dossier, te horen krijgen dat het verslag van dat onderzoek (in maart) nog niet is doorgestuurd naar de Commissie Naturalisaties! Zonder dit politieverslag blijft de aanvraag van Hector liggen en

komt het niet in aanmerking voor behandeling door de Commissie.

Conclusie: Hector woont al twintig jaar in België en is in 2002 geregulariseerd. Vier jaar geleden diende hij een aanvraag in en het onderzoek ervan is nog niet afgerond ... Goed bezig!

DE NATIONALITEITSVERKLARING ALS UITWEG

Wanneer de 35-jarige Editha uit Kameroen in 2005 de regularisatie verkrijgt, dient ze onmiddellijk een aanvraag in tot naturalisatie. Ze is immers asielzoekster sinds 2000 en had steeds een wettelijk verblijf in België. Na drie jaar wachten krijgt ze een brief waarin de Commissie haar meldt dat ze haar aanvraag weigeren omdat ze op het moment van de aanvraag (in 2005) niet over een onbeperkte verblijfsvergunning beschikte. Ook al heeft ze die ondertussen wel.

We leggen haar de twee mogelijkheden uit. Ofwel schrijft ze een brief aan de Commissie waarin ze die wijziging van haar verblijfsvergunning uitlegt. Dan zal het ongeveer 12 maanden duren vooraleer ze daarop een antwoord krijgt. Ofwel gaat ze bij de gemeentelijke administratie een nationaliteitsverklaring afleggen, het zogenaamde artikel 12bis. Dat kan ze na zeven jaar wettelijk verblijf in België. Als ze dit doet, hoeft ze maar vier maanden te wachten op een antwoord. Editha twijfelt niet lang, en kiest voor de tweede mogelijkheid. Sinds 28 mei 2009 heeft ze de Belgische nationaliteit, zonder de vele

maanden bang afwachten op het resultaat van de naturalisatieprocedure.

HET BEFAAMDE "NIET VOLDOEN AAN DE BASISVOORWAARDEN"

In het kader van een aanvraag tot nationaliteitsverklaring door artikel 12bis, moet men 7 jaar wettelijk in België verblijven, en dat zonder onderbreking. Mamadou, afkomstig uit Ivoorkust, heeft de gevolgen van deze voorwaarden aan den lijve mogen ondervinden. Sinds 2001 verblijft hij legaal in België. Zijn eerste aanvraag tot nationaliteitsverklaring in augustus 2009 wordt geweigerd, omwille van het niet voldoen aan de basisvoorwaarden: met name omdat hij een onderbreking had op zijn verblijfsvergunning in 2002... ondanks het feit dat hij wel degelijk in België was op dat moment.

Mamadou beslist dan om een nieuwe aanvraag in te dienen, berekend op de 7 jaar na zijn zogenaamde onderbreking. Deze nieuwe aanvraag wordt ook geweigerd! Men verwijt hem weer twee nieuwe onderbrekingen op zijn verblijfsvergunning te hebben staan. De eerste onderbreking, één van 7 dagen, lijkt te kloppen ... Mamadou kon geen vrijaf nemen van zijn werk en was daardoor niet tijdig bij de gemeente om zich aan te melden en zijn kaart te vernieuwen. De tweede onderbreking daaren-tegen is onverklaarbaar. Mamadou was volledig in orde gedurende de hele periode.

Nu ziet Mamadou zich dus verplicht om een keuze

te maken tussen, ofwel in beroep gaan tegen de negatieve beslissing van het Parket, ofwel een derde aanvraag tot nationaliteitsverklaring indienen. Maar als hij dit laatste wil doen, moet zijn gemeente wel bereid zijn om zijn geboorteakte terug te geven (hetgeen ze tot nu toe weigert!).

De problemen bij deze nationaliteitsverklaring tonen aan dat de informatie van de gemeenten niet altijd overeenkomt met die van het parket. En dit ten nadele van de aanvragers! Men kan zich ook de vraag stellen of een onderbreking van zeven dagen bij het vernieuwen van een identiteitskaart een persoon onwaardig maakt om Belg te worden.

ALLEEN DE DATUM VAN ONTVANGST TELT

Bij een nationaliteitsverklaring heb je vijftien dagen om in beroep te gaan, als het parket je de Belgische nationaliteit weigert. Een bijzonder korte termijn. Daarom is het belangrijk te weten vanaf wanneer die termijn begint te tellen. Hoe kort die termijn kan zijn, ondervond de 45-jarige Congolees Alphonse uit Grimbergen, die na 7 jaar wettelijk verblijf de nationaliteit had aangevraagd via een verklaring bij de gemeente.

In augustus krijgt hij de mededeling dat het parket vindt dat hij geen Belg kan worden. De reden: enkele verkeersboetes uitgesproken door de politierechtbank, boetes die hij overigens netjes had betaald. Alphonse is niet akkoord en wil in beroep gaan. Als hij daarover informatie komt inwinnen bij vzw Objectief, heeft hij de brief van het parket twee dagen in zijn bezit. Hij heeft

dus nog ruimschoots de tijd om beroep aan te tekenen. Hij stuurt daarvoor een aangetekende brief naar de gemeente Grimbergen.

Enkele dagen later neemt de gemeente contact op met Alphonse met de mededeling dat hij te laat is om beroep aan te tekenen bij de rechtbank van eerste aanleg. Daarom hebben ze zijn dossier overgemaakt aan de dienst Naturalisaties. Dit is de gebruikelijke procedure voor aanvragers die niet in beroep gaan binnen de vijftien dagen.

Wat is er juist gebeurd? Alphonse heeft de aangetekende brief niet ontvangen en ook niet opgehaald bij de post. Die heeft de brief teruggestuurd naar het parket. In dat geval is het de wijkagent die instaat voor het bezorgen van de brief. Op het moment dat Alphonse de brief ontvangt van de wijkagent, tekent hij het ontvangstbewijs. En het is pas op dát moment, dat de termijn van vijftien dagen begint te lopen.

Tijdens een telefonisch contact wijzen we de gemeente erop dat niet de datum van verzending van de weigering telt als start van de beroepstermijn, maar de ontvangstdatum! De gemeente had eerst moeten informeren bij het Parket naar die ontvangstdatum. Dit heeft de gemeente dan ook zonder problemen gedaan. Toen duidelijk was dat Alphonse nog in beroep kon gaan, heeft ze het dossier terug opgevraagd bij de dienst Naturalisaties en doorgestuurd naar de griffie van de rechtbank van eerste aanleg. Daar zal Alphonse zich uiteindelijk toch kunnen verdedigen tegen de weigering van het Parket van Brussel.

FAMILIEHERENIGING

Gelukkig krijgen we niet enkel negatieve verhalen te horen op het secretariaat. Neem het geval van Fouad: hij doet een nationaliteitsaanvraag vanuit het buitenland. Dat kan als één van je ouders Belg is. Je dient dan een aanvraag in op de Belgische ambassade. Zij geven dan een advies aan het parket van Brussel. Je moet wel het bewijs leveren van je band met je Belgische ouder en met België. Wat dit precies inhoudt, staat niet duidelijk in de wet en dus merken we dat in de praktijk het parket geval per geval beslist. De ouders van Fouad leven in België, dus de familiebanden zijn onweerlegbaar. De zus van Fouad, die in België woont, helpt hem bij zijn aanvraag. Het parket van Brussel weigert Fouad de Belgische nationaliteit, maar hij gaat daartegen in beroep. Na een tijdje wordt hij opgeroepen om persoonlijk aanwezig te zijn bij de behandeling

van zijn dossier op de rechtbank.

In juni 2009 vraagt Fouad een visum aan om naar België te kunnen komen en voor de rechtbank te verschijnen. Maar er is een kink in de kabel: zijn visum lijkt geweigerd te zijn. Het is slechts na anderhalve maand dat hij begrijpt dat zijn visum toch in orde is. Het is namelijk de advocaat die te weten komt dat het visum goed en wel aanvaard is, maar dat men vergeten is om Fouad in te lichten! Nochtans is dit visum erg belangrijk, want als hij niet in eigen persoon komt opdagen, riskeert zijn aanvraag geweigerd of uitgesteld te worden. Een week voor hij moet verschijnen, is het visum in orde en kan Fouad eindelijk zijn reis naar België aanvangen.

In de rechtbank vraagt de rechter aan Fouad of hij al in België geweest is, en waarom hij ten allen

prijze de Belgische nationaliteit wil bekomen. Fouad geeft zijn redenen: hij kon vroeger simpelweg nooit naar België komen omdat zijn visum telkens geweigerd werd. Hij had dus de kans niet om zijn ouders te bezoeken. De enige manier om zijn familie te zien was nu juist door de Belgische nationaliteit aan te vragen. Trouwens, hoe kan men banden met België bewijzen, als men onmogelijk kan reizen of geen regelmatige contacten heeft met familie of vrienden? Erger nog: dit zijn net de noodzakelijke voorwaarden waaraan men moet voldoen om de Belgische nationaliteit te bekomen! Alweer een surrealistische situatie, maar zoals we al aangaven, liep voor Fouad alles goed af. Hij kreeg de nationaliteit, en kan nu vlot zijn familie in België bezoeken wanneer hij wil.

KNELPUNTEN EN WETSWIJZIGINGEN

De aangekondigde wetswijziging is nog altijd geen feit. Dat neemt niet weg dat we in de praktijk alvast een strengere toepassing van de huidige wet vaststellen. In de hoofden van sommige 'decision makers' en mensen op het terrein lijkt de wet al gewijzigd!

1. De geboorteakte: een zeer enge interpretatie door sommige gemeentebesturen van het begrip 'onmogelijkheid' om de akte in het geboorteland op te halen en beperking op de geldigheidsduur van deze akte.
2. Respecteren van de wachttijden: de Naturalisatiecommissie maakt het wel echt bont met wachttijden die kunnen oplopen tot 3 jaar.
3. De verblijfsduur: met welke verblijfsvergunning wordt rekening gehouden om de duur te bepalen? We stellen vast dat er een enge interpretatie gehanteerd wordt, die dan nog eens verschilt van parket tot parket. Dat geldt ook binnen de commissie voor naturalisaties.
4. 'Ernstige persoonlijke feiten': deze reden wordt heel ruim gebruikt en komt steeds meer voor als reden om zoveel mogelijk gevallen te weigeren.
5. De adviezen van de Staatsveiligheid blijken regelmatig gebaseerd op weinig of geen feitelijke bewijzen.
6. Weigeren omwille van 'een gebrek aan integratie of taalkennis'. Nochtans mag men op basis van deze reden niet meer weigeren sinds de wetswijziging van 2000.
7. De enorme toename van het aantal weigeren op basis van vermoedens van een schijnhuwelijk.

AANGEKONDIGDE WETSWIJZIGINGEN:

- Voor elke nationaliteitsaanvraag moet men op het moment van de aanvraag in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor onbeperkte duur.
- Naturalisatie: verhoging van de verblijfsduur in België van 3 jaar naar 5 jaar, gedekt door een verblijfsvergunning van onbeperkte duur.
- Een bewijs van integratie kunnen voorleggen bij de aanvraag door naturalisatie. Op welke manier zal dit gemeten worden?
- Afschaffen van de aanvraag van de nationaliteit vanuit het buitenland (artikel 12bis 2°)
- Het intrekken van de nationaliteit wordt gemakkelijker.

EEN TEST OM MEER AANVRAGEN TE WEIGEREN?

Op 8 februari 2010 vond in Nijmegen (Nederland) een colloquium plaats met als onderwerp 'Integratie- en naturalisatietesten, de nieuwe weg naar Europees burgerschap?'. Dit colloquium presenteerde enkele resultaten van Europees onderzoek naar de integratiemaatregelen en de meetbaarheid van integratie.

TERUG IN DE TIJD?

Sinds de aankondiging in het regeerakkoord van 2007 dat men de integratietest terug wou invoeren voor de naturalisatieprocedure, volgen we de evoluties op dit vlak op de voet. In 2008 organiseerden we al een colloquium in het Brusselse Parlement. Daarmee wilden we, samen met de medeorganisatoren, een debat op gang brengen binnen het verenigingsleven. De ervaring van Nederland stond toen centraal.

We zijn meer dan een jaar verder en er is nog altijd geen duidelijk zicht op de inhoud van de test die men wil invoeren. We weten niet wie of wat getest zal worden (enkel de taal of ook andere zaken zoals kennis van de samenleving, politiek, plaatselijke gebruiken ...), noch wie deze integratie of taalkennis zal meten.

We hebben wel ervaring met de vroegere vraaglijst van voor de wetwijziging van 2000, die de wijkagenten gebruikten om de integratiewil te testen. Daarbij speelde de persoonlijke beoordeling en ingesteldheid van die wijkagent een belangrijke rol bij het al dan niet toekennen van de Belgische nationaliteit. Terugkeren naar praktijk met al die willekeur lijkt ons niet echt een oplossing, temeer daar de ervaringen van buurlanden ons leren dat deze integratietesten aanleiding geven tot een sociale selectie.

INTEGRATIE EN NATURALISATIE TEST

Volgens een studie van de ULB is de impact van de Europese wetgeving niet heel duidelijk, behalve op het vlak van de toekenning van een verblijfsvergunning van lange duur of een definitieve vestiging. Op het vlak van de integratie begonnen alle Europese landen tussen 2004 en 2007 met het invoeren van verplichte integratiemaatregelen, maar met aanzienlijke

verschillen tussen de verschillende landen.

In Italië bijvoorbeeld, werkt men met een puntensysteem: bij elke daad die beschouwd wordt als een gebrek aan integratie verliest de persoon punten. Door de verschillen van land tot land is er ook een gebrek aan betrouwbare gegevens. Het is tevens belangrijk om de discussie rond integratie niet te verwarren met die rond migratie. De integratietesten mogen niet gebruikt worden om de migratie te beheersen. De testen hebben vaak een ontmoedigend effect: als men de mensen verplicht zich te integreren of testen af te leggen, krijgt men soms het tegenovergestelde resultaat. Het Europese kader inzake integratie staat trouwens nog steeds in de beginfase. Er bestaat nog geen wettelijk kader. Het gaat eerder om een uitwisseling van 'goede praktijken' tussen de landen.

REALITY CHECK

Wat weten we nu over de effecten van deze testen? Hoe zit het met de taalvereiste? Als het de bedoeling is om de maatschappelijke deelname te bevorderen, zou de integratie op een vrijwillige basis moeten gebeuren. En op het vlak van de taalkennis is er het probleem dat taal niet voor iedereen hetzelfde betekent. Er bestaan namelijk verschillende taaldomeinen, meerdere woordenschaten... Met eenzelfde test voor iedereen op eenzelfde niveau testen kan men niet noodzakelijk de verscheidene taalpraktijken (op school, op het werk ...) meten. Hier is meer flexibiliteit aangewezen, rekening houdend met de sociale positie van de betrokkene. Wat is de zin van het testen van normen en waarden? Zijn die wel meetbaar? Dat kan alleen als binnen de samenleving iedereen dezelfde waarden en normen hanteert. Maar in de werkelijkheid is niet het geval.

MOET JE BINNENKORT EEN TEST DOEN 'HOE MAAK IK MOSSELEN MET FRIETEN' OM BELG TE WORDEN ?

RESPECT OP DE LIJN: BRUNCHEN EN BABBELEN

De relatie tussen buschauffeurs en jongeren uit de Antwerpse volkswijken is soms moeizaam. Er worden hoofden om geschud, toogdiscussies om gevoerd, en krantenkolommen mee gevuld. Objectief probeert er iets aan te doen samen met alle betrokkenen.

Op zondag 22 november 2009 zaten chauffeurs van De Lijn samen aan een brunch plaats met wijkbewoners en jongeren van Antwerpen-Noord. Het project Respect op De Lijn van vzw Objectief bracht beide groepen bij elkaar.

DE ROLLEN OMGEDRAAI

Deze zondag staat er een rollenspel op het programma, en dan nog wel op een echte, iets

door een busrit met daarop origineel en onverwacht theater van de bovenste plank.

VOORSTELLEN

Maar amusement is niet het eerste opzet van de ontmoetingen. Bedoeling is dat jongeren, wijkbewoners en chauffeurs elkaar leren kennen. Hen doen proeven van een 'vreemde' leefwereld. Al dan niet racistische vooroordelen de nek omwringen. En deze keer komen er een pak jongeren, wijkbewoners en chauffeurs voor opdagen! Een dertigtal chauffeurs en minstens evenveel bewoners zijn van de partij. Maar niet het aantal jongeren of chauffeurs dat deelneemt aan die activiteiten is bepalend. Wel het feit dat ze zeggen aan vrienden die moeilijk doen: 'Hou u wat in, die chauffeur valt goed mee'.

IN DE BERBERTENT

Of om misverstanden recht te zetten. Zo was er ook een groepsgepraak in een berbertent tussen chauffeurs en bewoners. Een jongere klaagt dat zijn ticket duurder is als hij het op de bus koopt, een chauffeur legt uit dat dit een maatregel van De Lijn is, en dat dit geen regel is die

verderop geparkeerde bus. Een Marokkaanse jongen wordt even chauffeur en zegt tegen een chauffeur van De Lijn die even passagier is geworden: 'Madam, kunt ge wat doorschuiven alstublieft?' Een man, in het echte leven buschauffeur, ziet de rij wachtenden maar niet verkleinen en klaagt: 'Gaaf dat hier nog lang duren?' Het leidt tot hilarische toestanden, die later op de middag nog worden uitvergroot tijdens een rit door Antwerpen Noord met chauffeurs en bewoners. Het begint als een korte wijkwandeling met een Afrikaanse gids, gevolgd

uitgevonden werd omdat de buschauffeur hem een vervelend gastje vindt. En dat de ticketautomaten meer defect zijn dan operationeel, dat is een oud zeer. In een andere groep doet een vrouw haar beklag over het soms onbeleefde gedrag van sommige jongeren op een drukke bus. "Hebben die jongens geen opvoeding gekregen, in mijn tijd lieten we automatisch een plaats aan een bejaarde." vraagt ze zich luidop af. Een buschauffeur reageert gelaten, terwijl enkele jongeren hun woord doen en zich van hun beste kant tonen. De discussie gaat verder, en er wordt gevraagd aan de jongeren wat ze later willen worden, welk beroep ze willen uitoefenen als ze groot zijn. De bewoners en de chauffeurs zijn aangenaam verrast om te horen dat deze jongeren wel degelijk ambities en dromen hebben, en bereid zijn daarvoor te werken. "Zie je wel, dat er ook goede jongeren bestaan, dat is toch positief om te horen!"

AANGENAMER SAMENLEVEN

Het openbaar vervoer in Brussel is de plaats bij uitstek waar mensen van verschillende culturen en sociale achtergronden elkaar ontmoeten. Dit soort ontmoetingen zijn heel belangrijk voor de sociale samenhang, maar kunnen soms ook voor spanningen zorgen.

MET DANK AAN:

De Vlaamse Overheid
Managers van Diversiteit

Het Impulsfonds voor het
Migrantenbeleid

COCOF

In het bijzonder willen we ook de tientallen trouwe steun-
ers van Objectief bedanken
voor hun jarenlange steun.

Objectief realiseert in Antwerpen al drie jaar met succes de campagne 'Respect op De Lijn' in samenwerking met De Lijn en de drie vakbonden. Naar Antwerps voorbeeld zet vzw Objectief een project op poten om de sociale cohesie in de Brusselse wijken te versterken.

We streven naar een open dialoog en ontmoetingen tussen de jongeren, bewoners en chauffeurs, voor een betere sfeer op de bus, tram en metro. Meer bepaald willen we ons met dit project inzetten voor de verbetering van de relaties tussen de jongeren uit de wijk en de chauffeurs van de MIVB.

'RESPECT' OOK IN BRUSSEL

Na overleg met de dienst Preventie van de MIVB kwamen we tot de conclusie dat de gemeente Molenbeek de beste plaats zou zijn om dit project te starten in het voorjaar van 2010. Daarna volgen de Brusselse gemeenten Anderlecht en Elsene. Objectief werkt voor dit project nauw samen met de MIVB. Een nieuw Brussels avontuur voor onze organisatie en voor de MIVB!

OMGAAN MET DIVERSITEIT

Met het project 'Respect op De Lijn' in Antwerpen deed vzw Objectief ervaring op met langdurige trajectwerking rond omgaan met diversiteit.

Wil je eens bekijken of zo'n langdurige trajectwerking ook in jouw onderneming mogelijk is? Of wil je gewoon meer informatie?

Neem dan contact op met Eddy Maes via eddy.objectief@belgacom.net.